

Sammanfattning

I betänkandet behandlas ett antal motioner angående moms från den allmänna motionstiden 1998. Genomgående begärs lindringar av mervärdesbeskattningen av olika slag i motionerna, bl.a. lägre skatt på verksamhet inom turistnäringarna, serveringstjänster, entré till nöjesparker och djurparker, böcker, alternativmedicin och alternativmedicinska behandlingsmetoder samt miljömärkta produkter. Dessutom behandlas jämningsregeln vid försäljning av investeringsvaror i vissa fall, momsen för ideella föreningar, tidpunkten för inbetalning av moms, skattetillägg för periodiseringsfel samt ytterligare några detaljfrågor. Utskottet avstyrker samtliga motioner.

Reservationer har avgivits

av (*m*) avseende turistnäringarna (mom. 1), serveringstjänster (mom. 2), nöjesparker och djurparker (mom. 4), investeringsvaror m.m. (mom. 9), försäljning av konst på konsgallerier m.m. (mom. 11) och skattetillägg (mom. 14);

av (*kd*) avseende teater m.m. (mom. 3), nöjesparker och djurparker (mom. 4), böcker (mom. 5), ideella föreningar (mom. 10), tidpunkt för inbetalningar av moms (mom. 13) och skattetillägg (mom. 14); samt

av (*mp*) avseende miljömärkta produkter (mom. 7).

Dessutom har (*m*) avgivit ett särskilt yttrande angående tidpunkt för inbetalning av moms.

Motionerna

1998/99:Sk308 av Lars Leijonborg m.fl. (*fp*) vari yrkas

12. att riksdagen beslutar avskaffa skattetillägget för fel i momsredovisningen.

1998/99:Sk309 av Alf Svensson m.fl. (*kd*) vari yrkas

23. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att ideella föreningar som bedriver verksamhet typ second handförsäljning och där överskottet går till välgörande ändamål skall vara momsbefriade.

1998/99:Sk604 av Maud Ekendahl och Elizabeth Nyström (*m*) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts

om att alternativmedicin och alternativmedicinska behandlingsmetoder bör jämföras med skolmedicin i mervärdesskattehantering.

1998/99:Sk619 av Karin Falkmer och Inger René (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om enhetlig och sänkt moms för konstnärer, konstgallerier och importerad konst.

1998/99:Sk620 av Inger René m.fl. (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om reducerad mervärdesskatt för djurparker.

1998/99:Sk626 av Rolf Gunnarsson (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en översyn av bl.a. momssatserna för att skaffa nya arbetstillfällen inom turistnäringen.

1998/99:Sk628 av Ewa Larsson m.fl. (mp) vari yrkas

1. att riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till hur en successiv avveckling av bokmomsen kan ske.

1998/99:Sk636 av Maud Ekendahl (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en enhetlig matmoms på högst 12 %.

1998/99:Sk637 av Lars Elinderson (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om mervärdesskatt för särskilt boende.

1998/99:Sk651 av Carl Erik Hedlund m.fl. (m) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förutsättningarna för hotell- och restaurangbranschen.

1998/99:Sk662 av Carl Fredrik Graf (m) vari yrkas att riksdagen beslutar att jämkning kan underlåtas vid försäljning av fastighet i den omfattning som köparen övertar jämkningsskyldigheten i enlighet med vad som anförts i motionen.

1998/99:Sk663 av Kenneth Lantz och Ulla-Britt Hagström (kd) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att tillämpa samma moms på restauranger som i livsmedelsaffärer,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att hitta andra vägar att återställa neutraliteten i beskattning mellan restauranger och livsmedelsaffärer.

1998/99:Sk664 av Inger René (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om önskvärheten av likvärdiga momsvillkor för restauranger och mataffärer.

1998/99:Sk665 av Lars Hjertén och Elizabeth Nyström (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ändring av lagen om mervärdesskatt.

1998/99:Sk691 av Åsa Torstensson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om översyn av mervärdesskattelagen.

1998/99:Sk693 av Margit Gennser och Inger René (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att den viktigaste åtgärden för att främja kulturklimatet i Sverige är att införa en gemensam kulturmoms även innefattande böcker på 6 %.

1998/99:Sk694 av Kenth Skårvik (fp) vari yrkas att riksdagen begär att regeringen utreder möjligheterna att momsbefria Nordens Ark.

1998/99:Sk695 av Per Lager m.fl. (mp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en översyn av mervärdesbeskattningen på djurparker och andra kulturella tjänster.

1998/99:Sk696 av Barbro Johansson och Yvonne Ruwaida (mp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en utredning gällande möjligheter att på sikt moms-befria miljömärkta varor och produkter,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att Sverige inom EU skall verka för att momsbefria miljömärkta varor och produkter,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att till dess EU tillåter momsbefrielse av miljömärkta produkter föra saken vidare till EG-domstolen.

1998/99:Sk720 av Nils-Göran Holmqvist m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ideella föreningar aktiva inom kulturverksamheten.

1998/99:Sk722 av Siw Wittgren-Ahl m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om kulturmoms för nöjesparker.

1998/99:Sk723 av Per Lager m.fl. (mp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en översyn av mervärdesbeskattningen av djurparker och andra kulturella tjänster.

1998/99:So312 av Marianne Andersson och Birgitta Carlsson (c) vari yrkas

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att befria godkänd alternativmedicin från moms.

1998/99:Kr272 av Inger Davidson m.fl. (kd) vari yrkas

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att avskaffa moms på barnböcker,

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en utredning av lägre eller borttagen moms på böcker,

11. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om kulturmoms.

1998/99:Kr274 av Birger Schlaug m.fl. (mp) vari yrkas

30. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att bokmomsen successivt skall avvecklas.

1998/99:Kr518 av Dan Kihlström m.fl. (kd) vari yrkas

10. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om mervärdesskatt på ideella föreningar.

1998/99:MJ780 av Dan Ericsson (kd) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en reducerad momsats för beskattning av djurparker.

1998/99:N326 av Per Westerberg och Göran Hägglund (m,kd) vari yrkas

11. att riksdagen hos regeringen begär förslag om ändrade regler för skattetillägg för fel i momsredovisningen i enlighet med vad som anförts i motionen.

1998/99:N330 av Alf Svensson m.fl. (kd) vari yrkas

13. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om momsredovisning.

1998/99:A215 av Anne-Katrine Dunker och Patrik Norinder (m) vari yrkas

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om momsatserna.

Lagstiftning under senare år

Genom beslut i riksdagen hösten 1994 skedde en långtgående anpassning av det svenska mervärdesskattesystemet till EG:s mervärdesskatteregler (prop. 1994/95:57, bet. 1994/95:SkU7, rskr. 1994/95:151, SFS 1994:1798). De nya bestämmelserna gavs en utformning som låg väl i linje med det s.k. sjätte mervärdesskattedirektivet (77/388/EEG), vilket bl.a. innebar att skattebasen fick en omfattning som nära överensstämde med direktivet. Även förfarandet anpassades till direktivets bestämmelser, och dessutom infördes bl.a. nya bestämmelser om jämkning av avdrag för ingående skatt på fastigheter och andra investeringsvaror, vilket också föreskrevs i direktivet. I enlighet med vad direktivet tillät bibehölls två skattesatser utöver den ordinarie skattesatsen.

Det nya förfarandet innebar bl.a. att tullens beskattning av import från andra EG-länder upphörde. Vad gäller tullen i övrigt kom genom medlemskapet EU:s förordningar på tullområdet att bli direkt gällande i svensk rätt. Under hösten 1994 beslutades därför också att ersätta den tidigare tullagstiftningen med ny lagstiftning som behövdes för att komplettera gemenskapsförordningarna eller för att genomföra relevanta direktiv med bäring på tullförfarandet, bl.a. en ny tullag (prop. 1994/95:34, bet. 1994/95:SkU8, rskr. 1994/95:96, SFS 1994:1550).

Under 1995 genomfördes ytterligare ändringar i mervärdesskattelagen (ML), bl.a. i syfte att anpassa bestämmelserna om begagnade varor till de inom EU gällande reglerna (prop. 1994/95:202, bet. 1994/95:SkU27, rskr. 1994/95:402, SFS 1995:700). I samband härmed slopades också undantaget

från skatteplikt för omsättning och införsel av alster av bildkonst vilka ägs av upphovsmannen eller dennes dödsbo.

Med anledning av EG:s andra förenklingsdirektiv genomfördes även andra förändringar i mervärdesskattelagen under hösten 1995. Ändringarna avsåg huvudsakligen en förenklad beskattning av kedjetransaktioner med råvaror placerade i skatteupplag (prop. 1995/96:58, bet. 1995/96:SkU13, rskr. 1995/96:72, SFS 1995:1286).

Med verkan fr.o.m. den 1 januari 1996 beslutades vidare under hösten 1995 att införa nya redovisningsregler (prop. 1995/96:19, bet. 1995/96:SkU11, rskr. 1995/96:16, SFS 1995:1207). Beloppsgränsen för att redovisa moms i inkomstdeklarationen höjdes från 200 000 kr till en miljon kr och redovisningsperioden kortades ner från två månader till en månad. Beskattningsunderlag som för beskattningsåret beräknades uppgå till mer än 10 miljoner kronor skulle medföra att deklarationen skulle lämnas senast den 20:e i månaden efter utgången av den redovisningsperiod som deklarationen avsåg. Om beskattningsunderlagen var lägre skulle deklarationen liksom tidigare lämnas senast den 5:e i andra månaden efter utgången av den redovisningsperiod som deklarationen avsåg.

Beloppsgränsen 10 miljoner kronor för deklarationstidpunkten den 20:e i månaden efter redovisningsperioden höjdes senare till 40 miljoner kronor (prop. 1995/96:198, bet. 1995/96:SkU31, rskr. 1995/96:305, SFS 1996:713). Vidare ändrades inbetalningsdagarna i samband med skattekontoreformen – som bl.a. innebar gemensamma redovisningar, debiteringar och betalningar av moms och andra skatter och avgifter som företagen vanligen betalar – till den 12:e i andra månaden efter redovisningsperioden (i januari och i vissa fall augusti den 17:e) respektive den 26:e i månaden efter redovisningsperioden beroende på om beskattningsunderlaget, exklusive gemenskaps-interna förvärv och import, understigit eller överstigit 40 miljoner kronor (prop. 1996/97:100, bet. 1996/97:SkU23, rskr. 1996/97:276, SFS 1997:483).

Skattesatsen för livsmedel sänktes från 21 % till 12 % fr.o.m. den 1 januari 1996 (prop. 1994/95:150 bil. 7, bet. 1994/95:FiU20, rskr. 1994/95:447, SFS 1995:931). Detta fick till följd att 21-procentsnivån helt försvann ur systemet. Senare infördes en ny skattenivå på 6 % för bl.a. dagstidningar (prop. 1995/96:45, bet. 1995/96:SkU12, rskr. 1995/96:82, SFS 1995:1365) och biografföreställningar (prop. 1995/96:191, bet. 1995/96:SkU28, rskr. 1995/96:290, SFS 1996:536).

I syfte att ytterligare anpassa det svenska mervärdesskattesystemet till sjätte mervärdesskattedirektivet beslutade riksdagen under hösten 1996 om flera betydande förändringar inom områdena utbildning, kultur och idrott, vilka trädde i kraft den 1 januari 1997 (prop. 1996/97:10, bet. 1996/97:SkU6, rskr. 1996/97:69, SFS 1996:1327). Inom utbildningsområdet begränsades skattefriheten i princip till utbildning som anordnades av det allmänna eller av en av det allmänna erkänd utbildningsanordnare. De utbildningstjänster som kom att omfattas av skatteplikten skulle beskattas på normal nivå, dvs. 25 %. Inom kultursektorn slopades skattefriheten för bl.a. konserter och olika sceniska föreställningar vilka kom att beskattas med 6 %. Inom idrottsområdet begränsades skattefriheten till tjänster som tillhandahölls av

staten eller en kommun eller en allmännyttig ideell förening. Kommersiell verksamhet inom idrottsområdet skulle beskattas med 6 %.

1998/99:SkU12

År 1998 infördes i mervärdesskattesystemet en möjlighet till gruppregistrering för företag i en finansiell gruppering och för företag i kommissionärsförhållanden (prop. 1997/98:148, bet. 1997/98:SkU29).

Under våren 1998 behandlades vidare en rad motioner angående moms från den allmänna motionstiden 1997. Av de frågor som då behandlades och som nu återkommer i detta betänkande kan bl.a. nämnas lägre skatt på böcker, inträde till djurparker, alternativ sjukvård och konstförsäljning på gallerier. Dessutom behandlades momsen på byggnadsarbeten på idrottsanläggningar, tidpunkten för inbetalning av moms samt en del andra detaljfrågor. Utskottet avstyrkte samtliga motioner, och riksdagen följde utskottets hemställan (bet. 1997/98:SkU17).

Utskottet

Turistnäringarna

Gällande bestämmelser m.m.

Mervärdesskatten omfattar numera de flesta varor och tjänster. Undantagna är endast vissa särskilt uppräknade varor och tjänster som t.ex. sjukvård, tandvård, social omsorg, bank- och försäkringstjänster, fartyg och flygplan. Gällande EG-direktiv innebär bl.a. att utöver den allmänna skattenivån får finnas endast två lägre nivåer, vardera lägst 5%. Vilka varor och tjänster som får beskattas på en lägre nivå är också särskilt angivet. I Sverige gäller följande skattesatser:

- 25 % = normalskattesats
- 12 % = hotellrums- och campingplatsuthyrning
 - personbefordran
 - transport i skidliftar
 - konstnärs försäljning av egna konstverk
 - import av konstverk, samlarföremål och antikviteter
 - livsmedel
- 6 % = dagstidningar
 - entré till konserter samt cirkus-, biograf-, teater-, opera- och balettföreställningar och andra liknande föreställningar
 - viss biblioteksverksamhet
 - viss museiverksamhet
 - upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk
 - rätt till ljud- och bildupptagning
 - idrottsområdet

Motionerna

I motion Sk626 av Rolf Gunnarsson (m) begärs en översyn av skattesatserna inom turistnäringen för att skapa förutsättningar för en expansion av denna sektor som enligt motionären är en framtidsbransch med stor sysselsättningspotential. I motion Sk691 av Åsa Torstensson (c) yrkas att 12-

procentsnivån skall utsträckas till att omfatta även upplåtelse av gästhamnsplats, dvs. samma nivå som rumsuthyrning på hotell och upplåtelse av campingplats.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill betona att mervärdesskatten är en mycket viktig inkomstkälla för staten. Inkomsterna av mervärdesskatten beräknas i år uppgå till ca 162,4 miljarder kronor. Utskottet är medvetet om att nivån på mervärdesskatten i Sverige är förhållandevis hög i ett internationellt perspektiv men vill också framhålla att många av de möjligheter som EG-rätten ger att ta ut lägre skatt på angelägna områden har utnyttjats. Dit hör bl.a. den lägre momsens på mat, resor, uthyrning av hotellrum och campingplatser samt transport i skidliftar. De svenska nivåerna på mervärdesskatten utgör alltså en omsorgsfull avvägning av vad som behövs för att möta både statsfinansernas krav och önskemålet om en fördelningspolitiskt och näringspolitiskt riktig profil på skatten. Inte minst i det sistnämnda hänseendet har hänsyn tagits till bl.a. turistnäringens behov genom att det lågbeskattade området kommit att omfatta flera verksamheter som har typisk anknytning till turismen inom landet.

Förändringar av mervärdesskatten som har betydelse för statens finanser bör, menar utskottet, ses i ett större finanspolitiskt sammanhang. För närvarande pågår mellan regeringen och de övriga politiska partierna i riksdagen skattesamtal i syfte att undersöka förutsättningarna för att uppnå en bred samsyn kring en önskad skattereform. Utskottet förutsätter att dessa och andra förändringar inom mervärdesskatteområdet som är sysselsättningsbefrämjande kommer att behandlas i skattesamtalen. Innan dessa samtal har slutförts är det enligt utskottets mening inte lämpligt att göra några ställningstaganden i fråga om mervärdesskattenivån på olika verksamheter eller om de lågbeskattade områdena bör utvidgas. Därtill kommer att Sverige är bundet av gällande EG-direktiv när det gäller vilka varor och tjänster som får lågbeskattas, och dessa direktiv medger inte någon lägre skattesats än den normala på upplåtelse av gästhamnsplatser (se bilaga H till det s.k. sjätte mervärdesskattedirektivet enligt rådets direktiv 92/77/EEG). Av anförda skäl avstyrker utskottet motionerna Sk626 och Sk691.

Serveringstjänster

Gällande bestämmelser m.m.

Serveringstjänster beskattas på normal nivå, 25 %. Tidigare var momsens på servering lika med momsens på mat men fr.o.m. den 1 januari 1995 höjdes den till den allmänna nivån. Skälet var att EG-reglerna inte medgav en lägre skattesats på serveringstjänster (se prop. 1994/95:57 s. 124, bet. 1994/95:SkU7 s. 80-81).

I motionerna Sk651 (yrkande 2) av Carl Erik Hedlund m.fl. (m), Sk636 av Maud Ekendahl (m), Sk664 av Inger René (m), A215 (yrkande 7) av Anne-Katrine Dunker och Patrik Norinder (m) och Sk663 (yrkande 1) av Kenneth Lantz och Ulla-Britt Hagström (kd) begärs ett tillkännagivande om att momsen på serveringstjänster bör ligga på samma nivå som på livsmedel som köps i butiker, dvs. 12 %. Den gällande ordningen missgynnar restaurangnäringen, menar motionärerna, som också åberopar praktiska skäl. I den sistnämnda motionen (yrkande 2) yrkas alternativt någon annan motsvarande skattelättnad för restaurangerna.

Utskottets ställningstagande

Som framgår ovan medger EG-reglerna inte någon lägre skattesats än den normala på serveringstjänster. Sverige förhandlade sig heller inte till något undantag på detta område i samband med förhandlingarna om medlemskap. Med hänvisning härtill avstyrker utskottet motionerna Sk651 i denna del, Sk636, Sk664, A215 i denna del och Sk663 yrkandena 1 och 2.

Teater m.m.

Gällande bestämmelser m.m.

Skattesatsen för entré till teater, balett, opera och cirkus är 6 %. Samma nivå gäller för viss verksamhet på bibliotek och museer.

Motionen

I motion Kr272 (yrkande 11) av Inger Davidson m.fl. (kd) yrkas avskaffande av momsen på teater, balett, opera och cirkus liksom på de momspliktiga verksamheterna på bibliotek och museer. Motionärerna vill härigenom få människors hushållsbudget att bättre räcka till för de själsliga behoven.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill erinra om att bakgrunden till att momsen fr.o.m. den 1 januari 1997 omfattar även de verksamheter som motionärerna räknar upp är att EG-reglerna inte medger något generellt undantag på dessa områden. Utskottet har tidigare i total enighet ställt sig bakom uppfattningen att Sverige inte kunde komma ifrån att belägga denna sektor med moms. Det bör också framhållas att man vid avvägningen av en rimlig skattenivå gjorde bedömningen att kultursektorn, vid en skattenivå på sex procent och genom den avdragsrätt som samtidigt uppkom, generellt sett hade fördel av momsbeläggningen (se prop. 1996/97:10, bet. 1996/97:SkU6 s. 22). Utskottet vidhåller denna uppfattning och avstyrker motion Kr272 i nu aktuell del.

Gällande bestämmelser

Momsen på entréer till såväl nöjesparker som djurparker är den generella, 25 %. I och för sig medger EG-reglerna att en lägre moms tas ut på både nöjesparker och djurparker men Sverige har inte utnyttjat denna möjlighet.

Motionerna

I motion Sk722 av Siw Wittgren-Ahl m.fl. (s) yrkas samma moms nivå på entrén till nöjesparker som till konserter, teater, cirkus etc., dvs. 6 %. I motionerna Sk620 av Inger René m.fl. (m), MJ780 (yrkande 2) av Dan Ericsson (kd), Sk694 av Kenth Skårvik (fp) samt de likalydande Sk695 och Sk723, båda av Per Lager m.fl. (mp), begärs att momsen på djurparker av typ Nordens Ark eller Kolmårdens Djurpark skall sänkas till 6 % eller slopas.

Utskottets ställningstagande

Med hänsyn till att de föreslagna momsreduceringarna på inträde till nöjesparker och djurparker skulle innebära minskade skatteinkomster för staten – vars storlek skulle bero på vilken nivå som väljs och i vilken omfattning nedsättning medges – är det enligt utskottets mening inte lämpligt att ta ställning till frågan vid sidan av de skattesamtal mellan regeringen och de övriga politiska partierna som förs för närvarande. Utskottet avstyrker därför såväl motion Sk722 som motionerna Sk620, Sk694, Sk695, Sk723 och MJ720 yrkande 2.

Böcker*Gällande bestämmelser*

I Sverige beskattas böcker och tidskrifter med normal skattesats, 25 %. EG-direktivet tillåter reducerad skattesats på bl.a. böcker och tidskrifter men Sverige har avstått från att använda denna möjlighet till differentiering (se bl.a. bet. 1996/97:SkU6 s. 29).

Motionerna

I motion Sk693 av Margit Gennser och Inger René (m) begärs en sänkning av momsen på böcker till 6 %, medan det i motionerna Kr274 (yrkande 30) av Birger Schlaug m.fl. (mp) och Sk628 (yrkande 1) av Ewa Larsson m.fl. (mp) krävs en fullständig avveckling av momsen på alla böcker. I motion Kr272 (yrkandena 7 och 8) föreslås antingen slopad moms på barnböcker eller slopad eller lägre moms på alla böcker.

Även en minskad moms på böcker skulle innebära ett bortfall av skatteinkomster för staten, och storleken på ett sådant bortfall bör närmare studeras inom ramen för de skattesamtal mellan regeringen och de övriga politiska partierna som tidigare berörts. Det är därför enligt utskottets mening inte lämpligt att ta ställning till frågan innan resultatet av samtalen föreligger. Med hänvisning härtill avstyrker utskottet även motionerna Sk628, Sk693, Kr272 och Kr274 i berörda delar.

Alternativ sjukvård m.m.

Gällande bestämmelser m.m.

Enligt 3 kap. 4 § ML undantas från skatteplikt omsättning av tjänster som utgör sjukvård, tandvård eller social omsorg. För skattefrihet krävs att sjukvården omfattar sådana åtgärder som definitionsmässigt är sjukvård och att sjukvården tillhandahålls vid sjukvårdsinrättningar eller av någon med särskild legitimation att utöva sjukvårdsyrke. För s.k. alternativvård gäller däremot inte skattefriheten.

Även läkemedel är undantagna från skatteplikt. Undantaget gäller dock bara läkemedel som utlämnas enligt recept eller säljs till sjukhus eller införs till landet i anslutning till sådan utlämning eller försäljning (3 kap. 23 § ML).

Motionerna

I motionerna Sk604 av Maud Ekendahl och Elizabeth Nyström (m) och So312 (yrkande 3) av Marianne Andersson och Birgitta Carlsson (c) yrkas momsbefrielse för alternativmedicin och alternativmedicinska behandlingsmetoder. Motionärerna framhåller bl.a. att den nuvarande ordningen missgynnar behandlingsformer av detta slag och att riksdagen tidigare på skatteutskottets hemställan gjort ett uttalande om att alternativmedicinsk behandling bör jämföras med skolmedicinsk behandling i skattehänseende.

Utskottets ställningstagande

Även frågan om en nedsättning eller befrielse av momsen för alternativmedicin m.m. är av den karaktären – på grund av det inkomstbortfall en sådan nedsättning eller befrielse skulle innebära för staten – att ett ställningstagande inte bör ske innan de pågående skattesamtalen slutförts. Utskottet avstyrker därför även motionerna Sk604 och So312 i nu berörd del.

Miljömärkta produkter

Gällande bestämmelser m.m.

Några särbestämmelser om miljömärkta produkter finns inte i ML och inte heller i EG-direktiven om mervärdesskatt. Sådana varor beskattas således enligt generella regler.

I motion Sk696 (yrkandena 1–3) av Barbro Johansson och Yvonne Ruwaida (mp) begärs en utredning om att befria miljömärkta varor och produkter från moms och att Sverige agerar inom EU för att få till stånd regler som medger en sådan befrielse.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare enigt konstaterat att sådana undantag som motionärerna förespråkar strider mot gällande EG-direktiv. Utskottet vidhåller denna uppfattning och anser dessutom att beskattningen skulle kompliceras på ett olämpligt sätt om undantagen skulle införas. Någon anledning för Sverige att driva frågan inom EU finns enligt utskottets mening inte. Utskottet avstyrker därför motion Sk696.

Särskilt boende

Gällande bestämmelser m.m.

Tidigare gällde att en kommun fick göra avdrag för ingående moms som belöpte på anskaffningar i kommunens sociala omsorgsverksamhet (alltså bl.a. vissa vårdinstitutioner) men inte för skatt som avsåg bl.a. stadigvarande bostad. Sedan år 1996 gäller i stället det s.k. kommunkontosystemet enligt lagen (1995:1518) om mervärdesskattekonton för kommuner och landsting. Kommunerna och landstingen får från ett särskilt konto för respektive kollektiv ansöka om ersättning för mervärdesskatt som inte dragits av enligt mervärdesskattelagen. På motsvarande sätt som beträffande avdragsförbudet medges inte ersättning för bl.a. ingående mervärdesskatt som avser stadigvarande boende. Efter önskemål från bl.a. Svenska Kommunförbundet beslutade riksdagen våren 1998 att precisera lagtexten och något vidga den i praxis etablerade ersättningsrätten så att rätt till ersättning för ingående mervärdesskatt föreligger även för sådana särskilda boendeformer som äger rum i ålderdomshem, sjukhem, gruppboendestäder och servicehus – s.k. omsorgsbostäder (prop. 1997/98:153, bet. 1997/98:FiU28).

Motionen

I motion Sk637 av Lars Elinderson (m) krävs större enhetlighet beträffande tolkningen av ML såvitt avser äldreboende, boende för senildementa m.fl. De kommuner som tidigare gjort avdrag bör enligt motionären behandlas generöst.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill erinra om att de förhållanden som motionären kritiserar inte längre regleras i mervärdesskattelagen utan i annan lagstiftning som innebär att ett annat system numera gäller. I och för sig är det säkert riktigt att den tidigare gränsdragningen mellan när avdrag fick göras och när avdrag inte

fick göras kunde ge upphov till tvister och processer mellan kommuner och skattemyndigheter men rimligen kommer de fall som möjligen kan finnas kvar i domstolarna att snart vara avgjorda. Det system som numera gäller – kommunkontosystemet – har dessutom nyligen preciserats och ändrats i en för kommunerna förmånlig riktning i vad avser omsorgsbostäder, och hela systemet är nu på väg att utvärderas. Syftet med motion Sk637 torde därmed anses vara väsentligen uppfyllt, och utskottet avstyrker därför motionen.

Investeringsvaror m.m.

Gällande bestämmelser m.m.

ML innehåller regler om att avdrag som gjorts för ingående skatt hänförlig till förvärv eller import av en investeringsvara skall jämkas om användningen av varan ändras efter förvärvet eller om varan avyttras. Med investeringsvaror avses i detta sammanhang bl.a. fastigheter vars anskaffningskostnad överstiger 200 000 kr (8 kap. 16 a–16 f §§ ML). En utredning ser över dessa regler (dir. 1997:127).

Motionen

I motion Sk662 av Carl Fredrik Graf (m) efterlyses regler om att jämkning av avdrag för ingående skatt skall kunna underlåtas i den omfattning som en köpare övertar jämkningsskyldigheten. Motionären menar att de nuvarande bestämmelserna leder till onödigt negativa effekter. Han framhåller också att man i t.ex. Danmark har infört en bestämmelse av begärt slag.

Utskottets ställningstagande

Som framgår av den ovan lämnade redogörelsen över gällande bestämmelser m.m. ses reglerna för närvarande över av en särskild utredare, och enligt vad utskottet erfarit kommer ett betänkande att avlämnas inom kort. Utskottet anser att resultatet av utredningsarbetet bör avvaktas innan ställning tas till frågan om en förändring av reglerna och avstyrker därför motion Sk662.

Ideella föreningar

Gällande bestämmelser m.m.

Av 4 kap. 8 § ML framgår att allmännyttiga ideella föreningar är befriade från moms om inkomsten är befriad från inkomstskatt. Av RSV:s information framgår vidare att en sådan förening inte skall ta ut moms vid försäljning av varor, om försäljningen har ett naturligt samband med den allmännyttiga verksamheten eller huvudsakligen syftar till att ge service till dem som deltar i den allmännyttiga verksamheten eller av hävd har utnyttjats som finansieringskälla för ideellt arbete. Att tillträde till idrottsevenemang som arrangeras av en allmännyttig ideell förening är undantaget från moms är särskilt föreskrivet i 3 kap. 11 a § ML.

Ideella föreningar som inte är allmännyttiga och som bedriver näringsverksamhet skall betala moms för skattepliktig omsättning av varor och tjänster. Det är således ingen skillnad mellan dessa föreningar och andra näringsidkare.

Motionerna

I motion Sk309 (yrkande 23) återkommer Alf Svensson m.fl. (kd) med en begäran om ett tillkännagivande om att second hand-försäljning som bedrivs av ideella föreningar för välgörande ändamål bör befrias från moms. I motion Kr 518 (yrkande 10) av Dan Kihlström m.fl. (kd) yrkas att någon moms på entré till idrottsvenemang som arrangeras av ideell förening inte skall utgå, även om föreningen inte är en allmännyttig ideell förening.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill erinra om att regeringen nyligen har utfärdat direktiv till en översyn av reglerna om skattskyldighet i mervärdesskattelagen m.m. (dir. 1999:10). Syftet är framför allt att se över grundläggande begrepp i mervärdesskattelagen som reglerar frågor om skattskyldighet och yrkesmässig verksamhet för att åstadkomma en bättre harmonisering till EG:s gemensamma momsregler. Utredaren skall vidare särskilt analysera hur mervärdesskattelagens bestämmelser om undantag från skattskyldighet för ideella föreningars verksamhet överensstämmer med direktivets verksamhetsinriktade undantag från skatteplikt för organisationer utan vinstintresse samt hur nuvarande svenska regler påverkar konkurrensneutraliteten i allmänhet och särskilt i förhållande till små och medelstora företag. Resultatet av arbetet skall redovisas senast den 1 juli 2000. Med hänsyn till detta utredningsarbete anser utskottet att ett ställningstagande till förändringar i mervärdesskattesystemet bör anstå till dess att resultatet av översynen föreligger. Utskottet avstyrker följaktligen motionerna Sk309 och Kr518 i nu aktuella delar.

Försäljning av konst på konstgallerier m.m.

Gällande bestämmelser m.m.

Den generella skatteplikten för moms omfattar även omsättning av konstverk. I fråga om försäljning av konstverk som ägs av upphovsmannen eller dennes dödsbo gäller dock att skattskyldigheten inträder först om omsättningen uppgår till 300 000 kr eller mer (1 kap. 2 a § ML). I sådana fall är skattesatsen begränsad till 12 % (7 kap. 1 § andra stycket ML). Vid annan handel med konstverk tillämpas s.k. vinstmarginalbeskattning som innebär att beskattningen grundas på återförsäljarens vinstmarginal (9 a kap. ML). Skattesatsen är då den normala, dvs. 25 %.

I motion Sk619 av Karin Falkmer och Inger René (m) krävs att konstnärers och konstgalleriers försäljning av konst samt konstgalleriernas provision beskattas med endast 6 %. Motionärerna åberopar dels kulturpolitiska skäl, dels den oförmånliga konkurrenssituationen i förhållande till t.ex. Folkets Hus som kan sälja konst skattefritt.

Utskottets ställningstagande

Som utskottet tidigare erinrat om saknas det enligt EG-reglerna möjligheter att införa en reducerad skattesats i vad gäller just galleriers försäljning av konst i allmänhet. Vad gäller skattenivån på konstnärernas försäljning av egna konstverk finns visserligen möjligheten att sänka skattesatsen till 6 % men enligt EG-reglerna krävs då att också mervärdesskatten vid import av konstverk, samlarföremål och antikviteter sänks till 6 %. En sådan förändring av beskattningen måste enligt utskottets mening övervägas i ett större sammanhang och kan inte bedömas avskilt från de skattesamtal som pågår mellan de politiska partierna.

När det gäller argumentet att vissa föreningar kan sälja bl.a. konst skattefritt vill utskottet hänvisa till den ovan berörda översynen av reglerna om skattskyldighet i mervärdesskattelagen m.m. som enligt direktiven bl.a. skall ta upp de grundläggande bestämmelserna i mervärdesskattelagstiftningen om begreppet yrkesmässig verksamhet m.m. I uppdraget ingår bl.a. att undersöka om de nuvarande reglerna ger upphov till snedvridningar i konkurrenshänseende då verksamhet bedrivs av ideella organisationer i konkurrens med motsvarande verksamhet i privat regi. Mot bakgrund av att detta utredningsarbete redan är på gång finns det enligt utskottets mening inte någon anledning för riksdagen att göra något tillkännagivande i frågan.

Med det anförda avstyrker utskottet motion Sk619.

Vissa verksamheter som bedrivs av ideella föreningar

Gällande bestämmelser m.m.

Mervärdesskattesystemet innebär att bara den som har en momspliktig omsättning får dra av moms på inköp av varor och tjänster. Allmännyttiga ideella föreningar, som är befriade från inkomstskatt och moms, saknar således – liksom privatpersoner – möjlighet att dra av moms på sina inköp. Kommunerna har inte heller någon avdragsrätt för kostnader som är hänförliga till skattefri verksamhet men kan i många fall få kompensation inom ramen för systemet med mervärdesskattekonton för kommuner och landsting.

Motionerna

I motion Sk720 av Göran Holmqvist m.fl. (s) begärs momsbefrielse för verksamheter inom kultursektorn som bedrivs av ideella föreningar. I motion Sk665 av Lars Hjertén och Elizabeth Nyström (m) föreslås en temporär

momsbefrielse för ombyggnadsarbeten och nyproduktion av idrottsanläggningar som ägs av ideella föreningar. Motionärerna jämför med kommunerna och menar att den föreslagna åtgärden skulle både stärka föreningarnas ekonomi och inverka positivt på sysselsättningen inom byggsektorn.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare erinrat om att syftet med att undanta allmännyttiga ideella föreningars verksamhet i vid utsträckning från mervärdesskatt är att stödja dessa organisationer. Reglerna innebär emellertid samtidigt att de allmännyttiga ideella föreningarna får ställning som konsumenter i mervärdesskattesammanhang och att de liksom andra konsumenter saknar rätt till avdrag för ingående mervärdesskatt på t.ex. byggkostnader. Utskottet vill emellertid framhålla att även sådana frågor som tangeras av motionärerna skall behandlas i den förut omnämnda översynen av reglerna om skattskyldighet i mervärdesskattelagen m.m. Enligt direktiven skall nämligen utredaren uppmärksamma den situationen att det nuvarande undantaget i mervärdesskattelagen medför nackdelar för de ideella föreningarna, vilket kan bli fallet när konkurrerande kommersiella företag beskattas med reducerad skattesats men har en avdragsrätt för den ingående mervärdesskatten som den ideella föreningen saknar. I direktiven sägs vidare att denna situation – genom nuvarande tillämpning av reducerade skattesatser – framför allt torde uppstå för föreningar som bedriver kultur- och idrottsverksamhet. Det finns alltså enligt utskottets mening anledning att avvakta resultatet av det igångsatta utredningsarbetet innan man tar ställning till sådana ändringar i systemet som motionärerna efterlyser. Med det anförda avstyrker utskottet bägge motionerna Sk720 och Sk665.

Tidpunkt för inbetalning av moms

Gällande bestämmelser m.m.

Som framgår av den inledningsvis lämnade redogörelsen gäller som inbetalningsdagar för momsen den 12:e i andra månaden efter redovisningsperioden (i januari och i vissa fall i augusti den 17:e) respektive den 26:e i månaden efter redovisningsperioden beroende på om beskattningsunderlaget, exklusive gemenskapsinterna förvärv och import, understigit eller överstigit 40 miljoner kronor (10 kap. 18 och 19 §§ samt 16 kap. 4 § skattebetalningslagen).

Motionen

I motion N330 (yrkande 13) av Alf Svensson m.fl. (kd) begärs förslag om en senareläggning av moms inbetalningstidpunkterna. Syftet är att inbetalningstidpunkten för de större företagen skall förskjutas till den sista i varje månad. Enligt motionärerna innebär nuvarande regler att många företag inte hinner få betalt av sina kunder innan momsen skall redovisas och betalas in.

Utskottet har tidigare berört de samtal om skatterna som för närvarande förs mellan regeringen och de övriga politiska partierna och som syftar till att undersöka förutsättningarna för att uppnå en bred samsyn kring en önskad skattereform. Även frågan om en ändring av tidpunkten för företagens inbetalning av moms är enligt utskottets mening av den karaktären, på grund av de samhällsekonomiska effekter en ändrad tidpunkt skulle innebära, att det inte är lämpligt att ta definitiv ställning vid sidan av dessa samtal. Utskottet avstyrker därför även motion N330 i denna del.

Skattetillägg

Gällande bestämmelser m.m.

Om en oriktig uppgift gäller moms och avser periodiseringsfel tas skattetillägg ut med 5 % av den undandragna skatten. Regeringen har i april 1998 utfärdat direktiv (dir. 1998:34) till en förutsättningslös översyn av skattetilläggsinstitutet i syfte att utforma ett sanktionssystem som uppfyller högt ställda krav på effektivitet, förutsebarhet, likformighet och rättssäkerhet. Utredningsuppdraget skall redovisas före utgången av år 1999.

Motionenerna

I motion N326 (yrkande 11) yrkas att skattetillägget för periodiseringsfel i momsredovisningen slopas i de fall periodiseringsfelen inte varit till statens nackdel eller varit av försumbara belopp. Även i motion Sk308 (yrkande 12) av Lars Leijonborg m.fl. (fp) yrkas ett avskaffande av skattetillägget för sådana fel i momsredovisningen som endast inneburit att momsen betalats för sent.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att resultatet av den nyss nämnda utredningen bör avvaktas innan ställning tas till förslag som innebär förändringar i skattetilläggsinstitutet. Utskottet avstyrker således motionerna N326 och Sk308 i berörda delar.

Hemställen

Utskottet hemställer

1. beträffande *turistnäringarna*
att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Sk626 och 1998/99:Sk691,
res. 1 (m)
2. beträffande *serveringstjänster*
att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Sk636, 1998/99:Sk651 yrkande 2, 1998/99:Sk663, 1998/99:Sk664 och 1998/99:A215 yrkande 7,
res. 2 (m)

3. beträffande *teater m.m.*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Kr272 yrkande 11,
res. 3 (kd)
4. beträffande *nöjesparker och djurparker*
att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Sk620, 1998/99:Sk694,
1998/99:Sk695, 1998/99:Sk722, 1998/99:Sk723 och 1998/99:MJ780
yrkande 2,
res. 4 (m, kd)
5. beträffande *böcker*
att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Sk628 yrkande 1, 1998/99:
Sk693, 1998/99:Kr272 yrkandena 7 och 8 och 1998/99:Kr274 yrkande
30,
res. 5 (kd)
6. beträffande *alternativ sjukvård m.m.*
att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Sk604 och 1998/99:So312
yrkande 3,
7. beträffande *miljömärkta produkter*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Sk696 yrkandena 1–3,
res. 6 (mp)
8. beträffande *särskilt boende*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Sk637,
9. beträffande *investeringsvaror m.m.*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Sk662,
res. 7 (m)
10. beträffande *ideella föreningar*
att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Sk309 yrkande 23 och
1998/99:Kr518 yrkande 10,
res. 8 (kd)
11. beträffande *försäljning av konst på konstgallerier m.m.*
att riksdagen avslår motion 1998/99:Sk619,
res. 9 (m)
12. beträffande *vissa verksamheter som bedrivs av ideella
föreningar*
att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Sk665 och 1998/99:Sk720,
13. beträffande *tidpunkt för inbetalning av moms*
att riksdagen avslår motion 1998/99:N330 yrkande 13,
res. 10 (kd)
14. beträffande *skattetillägg*
att riksdagen avslår motionerna 1998/99:Sk308 yrkande 12 och
1998/99:N326 yrkande 11.
res. 11 (m, kd)

Stockholm den 16 februari 1999

På skatteutskottets vägnar

Arne Kjörnsberg

I beslutet har deltagit: Arne Kjörnsberg (s), Lisbeth Staaf-Igelström (s), Per Rosengren (v), Holger Gustafsson (kd), Carl Fredrik Graf (m), Per Erik Granström (s), Carl Erik Hedlund (m), Ulla Wester (s), Lena Sandlin (s), Helena Höij (kd), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Yvonne Ruwaida (mp), Rolf Kenneryd (c), Lars U Granberg (s), Catharina Hagen (m) och Claes Stockhaus (v).

Reservationer

1. Turistnäringarna (mom. 1) – m

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Catharina Hagen (m) har

dels anfört följande:

Sverige har det högsta skattetrycket bland industriländerna enligt den senaste mätningen av OECD, och nivån på det svenska skattetrycket är nu den högsta som uppmäts sedan början av 1990-talet. Under 1997 låg det svenska skattetrycket på 53,3 % av BNP medan EU-genomsnittet låg på drygt 42 % av BNP. Även när det gäller nivån på momsén ligger Sverige jämte Danmark på topp inom EU med 25 %. Som framhålls i motion Sk626 är över huvud taget skatten på arbete i Sverige mycket hög i förhållande till andra länder inom EU.

Det höga skattetrycket och den höga nivån på momsén är förödande för ambitionen att öka sysselsättningen i Sverige. Den drabbar många branscher hårt och särskilt den svenska turistnäringen som konkurrerar med andra länder om världens turister. Hotell och restauranger, som är viktiga inom turistnäringen, drabbas också av att de betalar full fastighetsskatt och energiskatt. Denna näring har också fått sämre möjligheter genom att det avdragsgilla beloppet för representation har sänkts och att vi inte har någon stimulans för arbetsmåltider. De momsén sättningsar som för närvarande gäller är inte tillräckliga för att väga upp denna negativa bild. Priserna i Sverige trissas upp på ett sätt som gör landet mindre attraktivt att besöka för utländska turister och lockar svenska turister att turista i andra länder än Sverige.

Samtidigt vill vi betona att turistnäringen i Sverige är en bransch som är värd att satsa på, särskilt i regioner som behöver arbetstillfällen, dvs. glesbygder och avfolkningsbygder. Turistnäringen har en stor potential och många möjligheter till tillväxt. En expansion av turismen i Sverige skulle leda till en ökad omsättning och nya jobb inom kringliggande näringar och verksamheter. För att stimulera till en ökning av turismen i Sverige, vitalisera lusten till nya initiativ, väcka intresse för arbete och nya investeringar på detta område och göra gjorda investeringar mera lönsamma behövs bl.a. att mervärdesskattesatserna ses över.

Vad vi nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att vi tillstyrker motion Sk626.

dels vid moment 1 hemställt:

1. beträffande *turistnäringarna* att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Sk626 och med anledning av motion 1998/99:Sk691 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts angående momsatserna.

2. Serveringstjänster (mom. 2) – m

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Catharina Hagen (m) har

dels anført följande:

Vi delar uppfattningen i motion Sk651 (m) och övriga nu behandlade motioner att hotell- och restaurangbranschen är missgynnad av skattereglerna på olika områden. Det gäller – som framhålls i den berörda motionen – bl.a. arbetsgivaravgifterna som är en tung pålaga för en bransch som behöver många anställda för att bedriva verksamheten. Det gäller även vissa inslag i inkomstskattesystemet, bl.a. att avdragsrätten för representation nästan helt försvunnit. Det gäller också det diskriminerande uttaget av energiskatter som är mer oförmånligt för restaurangerna än för livsmedelsindustrin.

Det gäller vidare inte minst mervärdesskattesystemet, som innebär att momsen på mat som serveras på restauranger beskattas avsevärt högre än livsmedel som köps i butiker, vilket i sin tur medför att restaurangernas relativa konkurrenskraft minskar kraftigt. Detta problem är större i Sverige än på de flesta andra håll i Europa på grund av den höga nivån på den normala momsen som är 25 %. Den stora skillnaden mellan restaurangmomsen på 25 % och matmomsen på 12 % skapar också en mängd praktiska och administrativa problem både för de skattskyldiga och för myndigheterna. Hur tokigt det kan bli illustreras bl.a. av att restauranger med mat för avhämtning kan ta ut den lägre skatten på denna del av verksamheten men måste ta ut full moms om samma mat äts i lokalen.

Vi är medvetna om att EG-reglerna för närvarande lägger hinder i vägen för en ändring av restaurangmomsen i den riktning vi önskar men av en hearing inom skatteutskottet med bl.a. statssekreteraren i Finansdepartementet för skattefrågor har vi erfarit att det pågår projekt inom EU-kommissionen som syftar till att göra det möjligt att minska skatten på arbetsintensiva tjänster på olika sätt, ehuru dessa projekt ännu inte lett till några konkreta resultat. Vi förutsätter att regeringen i dessa och andra sammanhang anstränger sig att påverka EG-reglerna så att bl.a. moms nivån på serveringstjänster kan sänkas.

En annan linje som också bör prövas av regeringen är att utverka av EU att Sverige får en särskild rättighet att sänka sin restaurangmoms. Till stöd för en sådan ordning kan åberopas att flera länder inom EU – bl.a. Storbritannien, Nederländerna, Grekland och Irland – har en betydligt mindre moms på restaurangtjänster än den normala i respektive land.

Det anförda bör enligt vår mening riksdagen, med bifall till motionerna Sk651 yrkande 2, Sk664 och A215 i denna del och med anledning av övriga nu behandlade motioner, som sin mening ge regeringen till känna.

dels vid moment 2 hemställt:

2. beträffande *serveringstjänster*

att riksdagen med bifall till motionerna 1998/99:Sk651 yrkande 2, 1998/99:Sk664 och 1998/99:A215 yrkande 7 och med anledning av motionerna 1998/99:Sk636 och 1998/99:Sk663 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts angående mervärdesskatten på serveringstjänster.

3. Teater m.m. (mom. 3) – kd

Holger Gustafsson (kd) och Helena Höij (kd) har

dels anført följande:

Som framhålls i motion Kr272 (kd) kan de ekonomiska marginalerna vara ansträngda för många hushåll, t.ex. småbarnsfamiljer och pensionärer, och risken kan vara stor att hushållsbudgeten aldrig räcker till för att tillgodose de själsliga behoven. För att möjliggöra för fler medborgare att ta del av och själva vara delaktiga i kulturlivet vill vi därför att regeringen ser över kulturmomsen. Syftet bör vara att undersöka möjligheterna att helt avskaffa moms på teater-, balett- och operaföreställningar samt cirkus. Även den verksamhet på bibliotek och museer som i dag är momspliktig bör enligt vår mening befrias från moms. Vi anser att riksdagen bör göra ett uttalande om detta i enlighet med motionärernas önskemål.

dels vid moment 3 hemställt:

3. beträffande *teater m.m.*

att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Kr272 yrkande 11 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts om kulturmoms.

4. Nöjesparker och djurparker (mom. 4) – m, kd

Holger Gustafsson (kd), Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Helena Höij (kd), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Catharina Hagen (m) har

dels anført följande:

Många svenska djurparker bedriver i dag under hård ekonomisk press ett seriöst och förtjänstfullt forsknings- och utvecklingsarbete. De bidrar också till att bevara och förmedla vårt gemensamma kulturarv och den biologiska mångfalden åt kommande generationer. Djurparker av den typ som representeras av t.ex. Nordens Ark och Kolmårdens Djurpark och många mindre lokala parker har en mycket stor betydelse för att väcka barns och ungdomars intresse för djur och natur och är också mycket värdefulla från folkbildningssynpunkt. Det finns enligt vår mening inga bärande skäl för att konkurrensmässigt missgynna djurparker i förhållande till museiverksamhet och andra kulturarrangemang som belastas med bara 6 % moms. Momsen på djurparker bör därför sänkas till denna nivå. Detta ställningstagande står i

samklang med EG:s mervärdesskattedirektiv som tillåter ett lägre skatteuttag på bl.a. djurparker. Riksdagen bör hos regeringen begära förslag med denna inriktning som kan gälla från och med nästa år. Med det anförda tillstyrker utskottet motion Sk620 och motion MJ780 i denna del, varigenom övriga motioner angående momsens på djurparker i allt väsentligt får anses tillgodosedda. Motion Sk722 avstyrks.

dels vid moment 4 hemställt:

4. beträffande *nöjesparker och djurparker*

att riksdagen med bifall till motionerna 1998/99:Sk620 och 1998/99:MJ780 yrkande 2, med anledning av motionerna 1998/99:Sk694, 1998/99:Sk695 och 1998/99:Sk723 och med avslag på motion 1998/99:Sk722 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts angående mervärdesskatten på djurparker.

5. Böcker (mom. 5) – kd

Holger Gustafsson (kd) och Helena Höij (kd) har

dels anført följande:

Med hänsyn till barnens behov av stimulerande läsoplevelser för att få intresse för läsning, öva upp läsförmågan och utveckla språket finner vi det ytterst oroande att läsandet uppenbarligen tenderar att minska hos barnen. Hittills gjorda satsningar inom litteraturen på distribution, teknikstöd m.m. räcker inte till för att förbättra situationen just för barnböcker utan ytterligare åtgärder måste vidtas för att främja barnens läsvanor och tillgodose deras behov av stimulerande läsning. Att göra barnböcker billigare och mera tillgängliga för barnfamiljerna genom en momsreduktion är enligt vår mening viktigare än skattemyndigheternas eventuella problem med avgränsningen och uppbörden. Att reducera skatten på barnböcker ligger helt i linje med EG-rätten. Mot bakgrund härav anser vi att regeringen snarast bör lägga fram förslag om sänkt moms på barnböcker från och med den 1 januari år 2000 för att göra dem billigare och mera åtkomliga för barnfamiljerna. Skattebortfallet vid en sådan åtgärd torde vara marginellt och regeringen har säkert inte några svårigheter att finna en lämplig finansiering. Riksdagen bör, med anledning av de nu behandlade motionerna, som sin mening ge regeringen detta till känna.

dels vid moment 5 hemställt:

5. beträffande *böcker*

att riksdagen med anledning av motionerna 1998/99:Sk628 yrkande 1, 1998/99:Sk693, 1998/99:Kr272 yrkandena 7 och 8 och 1998/99:Kr274 yrkande 30 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts angående sänkt mervärdesskatt på barnböcker.

Yvonne Ruwaida (mp) har

dels anfört följande:

I vår tid är det viktigt att på olika sätt medverka till att stoppa eller åtminstone minska den runt om i världen tilltagande miljöförstörelsen till följd av bl.a. miljöskadliga odlingsmetoder. Genom att sänka skatten – och därigenom priset – på bl.a. frukt och grönsaker som producerats på ett ekologiskt riktigt sätt skulle vi i Sverige kunna bidra till att styra efterfrågan mot en miljömässigt bättre konsumtion, som också för de flesta bör vara mera hälsosam. Ekologiskt odlade bönder både i utlandet och i Sverige skulle få det lättare att finna avsättning för sina produkter, och därigenom skulle produktionen av sådana från miljösynpunkt mera värdefulla varor kunna öka. Som krävs i motionen bör därför regeringen åläggas att utreda hur man på sikt kan momsbefria miljömärkta varor och produkter. Den svenska regeringen bör också uppmanas att anstränga sig att påverka EU i riktning mot ett ekologiskt bättre samhälle på detta område. Med det anförda tillstyrks motion Sk696 yrkandena 1 och 2. Yrkande 3 i motionen – som det dock är lätt att känna sympati för – avstyrks.

dels vid moment 7 hemställt:

7. beträffande *miljömärkta produkter*

att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Sk696 yrkandena 1 och 2 och med avslag på motion 1998/99:Sk696 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts angående märkning och momsbefrielse av ekologiskt odlade produkter.

7. Investeringsvaror m.m. (mom. 9) – m

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Catharina Hagen (m) har

dels anfört följande:

Vi delar motionärens uppfattning att skyldigheten att i vissa fall – bl.a. försäljning – jämka den ingående skatten hänförlig till det tidigare förvärvet av investeringsvaror eller fastigheter, inklusive ny-, till- eller ombyggnad, leder till en rad negativa effekter, vilka belyses närmare i motion Sk662. Detta sker enligt vår mening helt i onödan. Efter dansk förebild kan man undanröja problemet genom att i lagen ta in en bestämmelse om att jämkning vid försäljning av fastighet kan underlåtas i den omfattning som köparen övertar jämkningsskyldigheten. Vi anser i likhet med motionären bakom motion Sk662 att en sådan bestämmelse bör införas och föreslår att riksdagen gör ett tillkännagivande härom. Med detta tillstyrker vi också motionen.

dels vid moment 9 hemställt:

9. beträffande *investeringsvaror m.m.*

att riksdagen med bifall till motion 1998/99:Sk662 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts angående skyldigheten att jämka mervärdesskatten på investeringsvaror m.m.

1998/99:SkU12

8. Ideella föreningar (mom. 10) – kd

Holger Gustafsson (kd) och Helena Höj (kd) har

dels anført följande:

Gällande regler innebär en osäkerhet huruvida second hand-försäljning som bedrivs av ideella föreningar och vars överskott går till välgörande ändamål, hjälpverksamhet och liknande är skattefri eller ej. Den förening som gör en felbedömning kan om det vill sig illa råka ut för efterbeskattning. Kristdemokraterna anser att denna osäkerhet bör undanröjas. Det är enligt vår mening fel att beskatta föreningar som bedriver t.ex. second hand-verksamhet med detta syfte, och vi vill att det av lagen klart skall framgå att denna typ av verksamhet skall vara skattefri så att de förutsättningar som skall råda för föreningarna är helt klara. Arrangörer av biståndsverksamhet skall inte behöva sväva i tvivelsmål om huruvida de kan bli utsatta för beskattning efteråt genom att någon myndighet senare tar upp frågan till prövning. I dessa verksamheter finns sällan eller aldrig några pengar avsatta för senare skatterevisioner eftersom överskottet redan har skänkts till bistånd. Riksdagen bör göra ett uttalande härom. Motion Sk309 i denna del stillstyrks.

Inom Kristdemokraterna anser vi vidare att man bör värna om de ideella organisationernas möjligheter att bedriva en bred verksamhet, speciellt i en tid när man kan se en ökning av våld, missbruk och andra problem bland unga. Att lägga ytterligare administrativa och ekonomiska bördor på föreningslivet är att motverka denna strävan. För närvarande utgår moms, låt vara reducerad, på tillträde till idrottsliga evenemang och utövande av idrottslig verksamhet som arrangeras av annan än staten, någon kommun eller en allmännyttig ideell förening. Vi anser att alla ideella föreningar skall vara befriade från moms och tillstyrker därför även motion Kr518 i denna del.

dels vid moment 10 hemställt:

10. beträffande *ideella föreningar*

att riksdagen med bifall till motionerna 1998/99:Sk309 yrkande 23 och 1998/99:Kr518 yrkande 10 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

9. Försäljning av konst på konstgallerier m.m. (mom. 11) – m

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Catharina Hagen (m) har

dels anført följande:

25

Konstgallerierna utför en viktig kulturgärning som har väsentlig betydelse för både konstnärerna och den konstintresserade allmänheten. Momsregler av olika slag försvårar emellertid galleriernas möjligheter att bedriva sin verksamhet. Momssatsen för en tavla som säljs genom lagerförsäljning från ett konstgalleri ligger på 25 %, vartill kommer en avgift på 5 % för "droit de suite". Vissa ideella organisationer kan däremot förmedla och försälja konst utan momsplågg, och denna skillnad mellan gallerier och ideella organisationer försämrar givetvis galleriernas konkurrenssituation.

Vi håller med motionärerna om att detta är en orättvisa som försämrar galleriernas konkurrenssituation. Reglerna får den konsekvensen att en tavla som säljs på ett galleri blir avsevärt dyrare än en likadan tavla som säljs genom exempelvis Folkets Hus. Vi tycker i och för sig att det är bra att regeringen har uppmärksammat frågan i den nya momsutredningen men vi anser att vikten av att något görs bör markeras genom ett uttalande av riksdagen.

En annan åtgärd, som bör vidtas så snart som möjligt, är att sänka momsen på konstnärernas egna överlåtelse av konstverk till 6 % fr.o.m. den 1 januari 2000. Enligt Finansdepartementet medger EG-reglerna en lägre skattesats än den normala för sådan försäljning om även momsen på importerade konstverk m.m. reduceras.

Vad nu anförts bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att vi i väsentlig del tillstyrker motion Sk619.

dels vid moment 11 hemställt:

11. beträffande *försäljning av konst på konstgallerier m.m.*
att riksdagen med anledning av motion 1998/99:Sk619 som sin mening ger regeringen till känna vad ovan anförts.

10. Tidpunkt för inbetalning av moms (mom. 13) – kd

Holger Gustafsson (kd) och Helena Höj (kd) har

dels anført följande:

Den tidigarelagda redovisnings- och betalningstidpunkten avseende moms för företag med en omsättning över 40 miljoner kronor försämrar dessa företags likviditet och försvårar för dem att satsa på nya investeringar och – inte minst – nya anställningar. Det är dessutom enligt vår mening principiellt felaktigt att man skall tvingas betala moms för varor och tjänster innan man själv fått betalt av kunderna. Även EU-kommissionen har i en rekommendation till medlemsländerna i november 1994 uttalat att momsen inte bör krävas in förrän företagen fått fakturan betald. Mot bakgrund härav ställer vi oss bakom motion N330 i denna del och föreslår att inbetalningstidpunkten för företag med en årsomsättning över 40 miljoner kronor skjuts fram till den sista dagen i månaden efter redovisningsperioden. Den ändrade tidpunkten bör av budgetskäl gälla fr.o.m. kommande årsskifte.

dels vid moment 13 hemställt:

13. beträffande *tidpunkt för inbetalning av moms*

att riksdagen med bifall till motion 1998/99:N330 yrkande 13 hos regeringen begär förslag om ändrad inbetalningstidpunkt för moms i enlighet med vad ovan anförts.

1998/99:SkU12

11. Skattetillägg (mom. 14) – m, kd

Holger Gustafsson (kd), Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Helena Höij (kd), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Catharina Hagen (m) har

dels anført följande:

Skattetilläggen vid periodiseringsfel drabbar företagen på ett sätt som inte står i rimlig proportion till den begångna förseelsen. Ofta är det en felbedömning angående rätt redovisningsperiod och inte något undandragandesyfte som orsakat felet, och staten förlorar inga pengar eller gör endast en försumbar förlust. Skattetilläggen i dessa fall är stötande och strider mot det allmänna rättsmedvetandet. Skattetilläggen bör därför slopas helt i de fall periodiseringsfelen inte varit till statens nackdel eller är av försumbart belopp. Med det anförda tillstyrker vi motion N326 i berörd del. Härigenom får även motion Sk308 anses tillgodosedd.

dels vid moment 14 hemställt:

14. beträffande *skattetillägg*

att riksdagen med bifall till motion 1998/99:N326 yrkande 11 och med anledning av motion 1998/99:Sk308 yrkande 12 begär att regeringen skyndsamt lägger fram förslag av innebörd att skattetilläggen för periodiseringsfel i momsredovisningen slopas.

Särskilt yttrande

Tidpunkt för inbetalning av moms (mom. 13) – m

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Catharina Hagen (m) anför:

Vi håller med reservanterna bakom reservation 10 om att man inte bör ha ett system som innebär att företagen måste betala in moms till staten innan de själva fått betalt för sina fakturor. Vi anser att problemet löses bäst genom att alla företag – inte bara de mindre – skall få betala in skatten den 12:e i andra månaden efter uppbörds månaden. Motsvarande yrkande (1998/99:Sk310 yrkande 4) behandlades vid höstens budgetdebatt (bet. 1998/99:FiU1). Vi kommer att driva detta krav i riksdagen även i fortsättningen.

Sammanfattning.....	1
Motionerna	1
Lagstiftning under senare år	4
Utskottet	6
Turistnäringarna.....	6
Serveringstjänster.....	7
Teater m.m.	8
Nöjesparker och djurparker.....	9
Böcker.....	9
Alternativ sjukvård m.m.	10
Miljömärkta produkter.....	10
Särskilt boende.....	11
Investeringsvaror m.m.	12
Ideella föreningar	12
Försäljning av konst på konstgallerier m.m.	13
Vissa verksamheter som bedrivs av ideella föreningar	14
Tidpunkt för inbetalning av moms	15
Skattetillägg	16
Hemställan	16
Reservationer.....	18
1. Turistnäringarna (mom. 1) – m.....	18
2. Serveringstjänster (mom. 2) – m.....	19
3. Teater m.m. (mom. 3) – kd	20
4. Nöjesparker och djurparker (mom. 4) – m, kd.....	20
5. Böcker (mom. 5) – kd	21
6. Miljömärkta produkter (mom. 7) – mp	22
7. Investeringsvaror m.m. (mom. 9) – m.....	22
8. Ideella föreningar (mom. 10) – kd	23
9. Försäljning av konst på konstgallerier m.m. (mom. 11) – m.....	23
10. Tidpunkt för inbetalning av moms (mom. 13) – kd	24
11. Skattetillägg (mom. 14) – m, kd.....	25
Särskilt yttrande.....	25
Tidpunkt för inbetalning av moms (mom. 13) – m.....	25